

Бѣла.

По прѣдание, селото Бѣла е много старо. Даже селенитѣ му твърдятъ, че то е по-старо отъ самия Сливенъ. Послѣдната версия визира новия Сливенъ (днешнитѣ квартали „централенъ Сливенъ“, Клуцохоръ и Кумлука), който е заправенъ до срѣднѣвѣковния Сливенъ (днесъ кварталъ Ново-Село) въ първитѣ години на робството. Още отъ тукъ се види, че Бѣла е срѣднѣвѣковно българско заселище. При идването на турцитѣ (слѣдъ падането на Сливенъ въ 1388 г. или Търново въ 1393 г.) бѣленци се разпрѣснали по околнитѣ краища. Дори до освобождението тукъ е имало повече турци, отколкото българи (300-350 кжци, отъ които само 30-40 били български). Знае се още, че прѣди да се заселятъ тукъ мнозинството турци, Бѣла брояла около 360 български сѣмейства. Незвѣстно поради какви насилия бѣленци трѣбало да бѣгатъ отъ огнищата си, а мѣстата имъ били заети отъ „делиормански“ турци. Това прѣдание сигурно загатва за масовитѣ насилия и потурчвания въ сѣверо-източна България между XVII-я и XVIII-я вѣкове. Днешнитѣ бѣленци били главно съ прадѣди отъ търновскитѣ и плѣвенски колиби.

Селото води името си отъ бѣлитѣ, близки рохкави скали и отъ едно изворче, чиято вода изглеждала „бѣла.“

Прѣзъ 1830 г. бѣленци се изселили въ Бесарабия. Часть отъ тѣхъ се върнали, а другитѣ се разпрѣснали. Въ селото се е запазило прѣдание за Сава Бинбаши, прочутиятъ началникъ на княжеската гвардия въ влашко прѣзъ 1821 г, замѣсенъ въ тамошната завѣра и въ схваткитѣ съ турцитѣ около Бѣла, а самъ родомъ отъ Сливенъ.

Край селото личатъ доста старини. Въ самото село се посочватъ слѣди на срѣднѣвѣковна българска черква. Въ мѣстната бѣленска гора има двѣ—три „градища.“ У Каницъ (Donau-Bulgarien) Бѣла се споменува като Djaug Bela („гяурска Бѣла“) или просто като Bela. Бѣла се е наричала още и гяурска („българска“) за разлика отъ близкото село Бѣла-Чешлий, заселено съ турци.

Тукашното училище е отъ 1879 г. — С. Бѣла брои 106 сгради и 759 жители.

Гавраиловска община, състояща се отъ селата: Гавраилово и Малко-Чочовени.